

czwartek, 13.07.2023

Życie wsi w malarstwie polskim - cz.5

WŁODZIMIERZ TETMAJER (Harkłowa k. Nowego Targu 1861 - Kraków 1923). Studiował w Krakowie w SSP m.in. u W. Łuszczkiewicza i L. Loefflera w 1875-86, krótko w Wiedniu, a następnie w 1886-89 w Monachium u A. Wagnera i w Academie Colarossi w Paryżu oraz w 1889-95 u J. Matejki. W 1890 osiadł w podkrakowskiej wsi Bronowice. Od 1897 był członkiem Tow. Sztuka a potem grupy Zero, a także założycielem Tow. Polska Sztuka Stosowana. Malował głównie sceny rodzajowe o tematyce wiejskiej i pejzaże. Uprawiał malarstwo ścienne, scenografię. Brał udział w życiu politycznym.

HENRYK WEYSSENHOFF (Pokrewne koło Kowna 1859 - Warszawa 1922). Henryk Weyszenhoff pochodził ze starej szlacheckiej rodziny osiadłej w XVII wieku w Inflantach. Jego ojciec, Władysław, za udział w powstaniu styczniowym został skazany na 20 lat zesłania do Kungury w guberni permskiej, dokąd dołączyła jego żona z synami. W drodze na zesłanie inny skazaniec, Lucjan Kraszewski (brat pisarza), udzielał Henrykowi pierwszych lekcji rysunku. Po amnestii w 1874 roku rodzina Weyszenhoffów osiedliła się w Warszawie, gdzie Henryk uczył się w Klasie Rysunkowej Gersona. W 1878 roku za radą Henryka Siemiradzkiego podjął studia w petersburskiej Akademii Sztuk Pięknych. Studia ukończył w 1886 roku. W 1889 roku wyjechał do Monachium, gdzie zaprzyjaźnił się z Alfredem Wieruszem-Kowalskim. Lata 1903-1909 spędził w Paryżu, następnie przebywał w Russakowiczach na Mińszczyźnie i w Warszawie. W czasie działań wojennych był zmuszony przenieść się do Warszawy. Henryk Weyszenhoff był przede wszystkim pejzażystą. Malował krajobrazy z Litwy, Białorusi i Żmudzi. Tworzył realistyczne nastrojowe pejzaże malowane w różnych porach roku, różnych porach dnia, często nokturny. Był także ilustratorem.

ALFRED WIERUSZ-KOWALSKI (Suwałki 1849 - Monachium 1915). Malarstwa uczył się 1868-71 w warszawskiej Klasie Rysunkowej u W. Gersona, następnie w akademiach drezdeńskiej i monachijskiej, na koniec w pracowni J. Brandta w Monachium. Malował przede wszystkim sceny rodzajowe z życia wsi polskiej, dworów szlacheckich, małych miasteczek, trafnie chwytając atmosferę ówczesnego życia prowincji. Często podejmował tematykę myśliwską, dużą popularność przyniosły mu liczne obrazy przedstawiające napady wilków na podróżnych w zimowej scenerii. Po podróży w 1903 do północnej Afryki malował sceny orientalne. Według niektórych występował też pod pseudonimem Alfred Jan Maksymilian Kowalski

PARASLAW WISNIEWSKI (Prażyskie pod Szawłami 1851 - Lovran (Istria) 1915). Malarz, krytyk sztuki, pisarz. Od 1875 uczył się w Petersburgu (Witkacego). Studiował w Petersburgu (1869-71) i Monachium (1872-75). Po powrocie do kraju współpracował z "Wędrowcem" oraz zajmował się krytyką artystyczną tworząc jej nowoczesne podstawy. W 1890 roku osiadł w Zakopanem, gdzie zafascynowany tamtejszą sztuką ludową stworzył teorię stylu zakopiańskiego projektując architekturę i wnętrza zakopiańskich willi "Koliba" Gnatowskich, "Pod Jedłami" Pawlikowskich, "Pepita" (później "Łada") Chrostowskiego, "Korwinówka", "Zofiówka" i innych. Był projektantem kaplicy Najświętszego Serca Jezusowego w Jaszczurówce koło Zakopanego. W malarstwie był teoretykiem realizmu, w praktyce malując przede wszystkim pejzaże tatrzańskie i sceny z powstania 1863 roku.

VINCENTY WODZINOWSKI (Igołomia koło Miechowa 1866 - Kraków 1940). W latach 1880-1881 uczył się w warszawskiej Szkole Rysunkowej u Wojciecha Gersona, następnie w latach 1881-1889 w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych u Leopolda Löfflera, Władysława Łuszczkiewicza i Jana Matejki. Studia artystyczne kontynuował w monachijskiej Akademii Sztuk Pięknych u Aleksandra Wagnera. Po ich ukończeniu w 1892 roku wrócił do Polski i osiadł w Swoszowicach koło Krakowa. W latach 1896-1916 pełnił funkcję profesora malarstwa na Wyższych Kursach dla Kobiet im. A. Baranieckiego. Malował głównie sceny rodzajowe z życia wsi podkrakowskiej, ale tworzył także portrety, obrazy alegoryczne i religijne. Czymś wyjątkowym wśród jego dzieł jest obraz "Wiosna" z 1902 roku.

LEON WYCZÓŁKOWSKI. (Huta Miastkowska k. Garwolina 1852 - Warszawa 1936) W latach 1869-73 studiował w Warszawskiej Klasie Rysunkowej (m.in. u Wojciecha Gersona), 1875-77 w akademii w Monachium oraz w 1877-79 w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie (u Jana Matejki), w której w 1893-1911 był profesorem. Współzałożyciel towarzystwa Sztuka. Od 1934 profesor ASP w Warszawie. Wyjeżdżał za granicę, m.in. do Paryża, gdzie zetknął się z impresjonizmem.

Początkowo malował obrazy historyczno-rodzajowe, później realistyczne portrety i modne sceny salonowe (Ujrzałem raz... 1884). Podczas pobytu na Ukrainie (1883-93) tworzył sceny kopania buraków, orki, przedstawienia rybaków i chłopów; podejmując w nich problematykę światła i koloru, zbliżył się do impresjonizmu. Po 1895 uległ na krótko wpływowi symbolizmu, po czym zwrócił się w kierunku swoistego koloryzmu. Posługując się głównie pastelem, akwarelą i tuszem, malował nastrojowe pejzaże (zwłaszcza tatrzańskie), zabytki architektury, pamiątki historyczne (cykl Skarbiec wawelski), martwe natury, zwłaszcza kwiaty. Tworzył także zróżnicowane stylistycznie, wnikliwe portrety. Od ok. 1918 zajął się głównie grafiką (techniki trawione, autolitografia). Prace graficzne Leona Wyczółkowskiego mają charakter malarski i odznaczają się wielką skalą rozwiązań formalnych (Tatry 1900, Teka Huculska 1910, Stara Warszawa 1916, Gościeradz 1924). Twórczość Leona Wyczółkowskiego jest zaliczana do najwybitniejszych zjawisk artystycznych w sztuce polskiej przełomu XIX i XX wieku.

Ps. Zapraszamy do obejrzenia zdjęć w poniższej Galerii. Zdjęcia posiadają opisy. Aby je obejrzeć, należy uruchomić zdjęcie w trybie pełnoekranowym, a następnie nacisnąć przycisk składający się z 9 kafelków (thumbnails).

